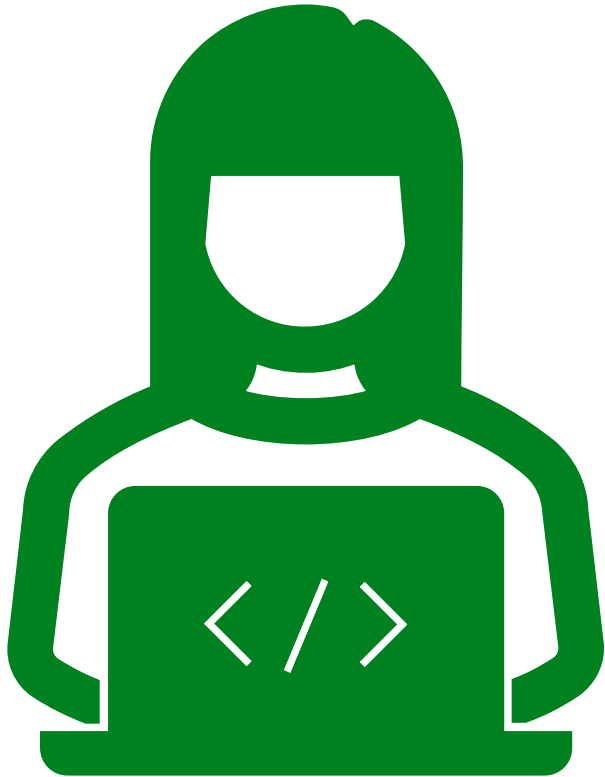

Technische sessie Cyberveiligheid

Commissie Bestuur, Organisatie, Financiën
en Veiligheid

Bespreekpunten

Cyberaanpak gemeente Rotterdam

Achtergrond
Aanpak gemeente Rotterdam
Cyberbeeld

Pauze

Integrale aanpak

Rolverdeling
Wat is er nodig?
Casuïstiek

Pas op: bij een beperkte informatiepositie over sociale onrust onder burgers kunnen gemeenten en politie worden geconfronteerd met ordeverstoringen die online beginnen of online versterkt worden.

Burgemeester | Lokale driehoek

Zorg voor duidelijke afspraken over procedures en rolverdeling rondom digitaal toezicht houden (monitoren/signaleren) en het offline én online handhaven (maatregelen).

Het CCV | Regionale samenwerkingsverbanden op veiligheid | Politie | VNG

EIGEN HUIS OP ORDE

Pas op: cybercriminelen kunnen het voorzien hebben op de gemeentelijke systemen en dataprocessen waardoor de dienstverlening in gevaar komt

Wethouder | Chief Information Security Officer (CISO)

Zorg voor duidelijke procedures

De Informatiebeveiligingsdienst (IBD)

ONLINE AANGEJAAGDE ORDEVERSTORING

CYBERCRIME EN GEDIGITALISEERDE CRIMINALITEIT

Pas op: de openbare orde binnen en buiten een gemeente kan in gevaar komen als (grote) bedrijven, instellingen of voorzieningen lam gelegd worden door cybercriminelen

Burgemeester | voorzitter van de veiligheidsregio | Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid

Oefenen met lokaal crisisteam

Instituut Fysieke Veiligheid (IFV)

CYBERINCIDENTEN EN -CRISIS

Pas op: bewoners en ondernemers kunnen slachtoffer worden van cybercriminelen die het voorzien hebben op hun geld, persoonlijke gegevens en/of bedrijfsgeheimen

Burgemeester | Lokale driehoek

Neem preventiemaatregelen om de weerbaarheid van kwetsbare groepen te versterken.

Het CCV | Regionale samenwerkingsverbanden op veiligheid | Politie

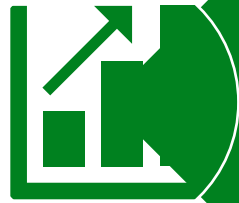

Huidige aanpak

Gemeente
Rotterdam

Pijler 1: Kennis vergroten

Data
verzameling
partners

Trends en
ontwikkelingen

Cyberbeeld
Rotterdam

Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Cybersecuritybeeld Nederland 2023

Digitaal gevaar in beeld

Analyserapport
Digitale criminaliteit in Rotterdam

Pijler 2: Openbare orde en veiligheid

Digitale criminaliteit

Statelijke dreigingen

Stedelijke functies

Cybergevolgbestrijding

Notitie

Aanpak veelvoorkomende digitale criminaliteit in de regio Rotterdam

Algemene overwegingen

Criminaliteit digitaliseert in razendsnel tempo.

Criminelen zijn creatief en wendbaar waardoor steeds nieuwe vormen ontstaan. Inwoners en ondernemers worden massaal slachtoffer van veel voorkomende vormen van digitale criminaliteit, zoals online fraude. De ontwikkelingen zijn dagelijks onderwerp van gesprek, zowel online als in de media.

De cijfers van digitale criminaliteit verdubbelen.

Jaarlijks zien we gedigitaliseerde criminaliteitsvormen met 20 tot 25 procent stijgen en het einde van deze stijging is voorlopig niet in zicht. De cijfers binnen de eenheid Rotterdam zijn opvallend hoog, de eenheid steekt m.b.t. vriend in noodfraude en zgn. geldezels met kop en schouder boven de andere eenheden uit.

Het werkaanbod en de opgave van politie, OM en gemeenten in de samenleving veranderen door digitalisering drastisch.

Commitment op
gezamenlijk
uitvoeren

Gedeelde visie

Borging
strategische
visie

Betrouwbaar
cyberbeeld

Aansluiting bij
regionale en
landelijke
initiatieven

Vermindering
slachtoffer- en
daderschap

- Cybercrisis
- *Cybergevolg-*
bestrijding

Oefenen
en onderzoek

Pijler 3

Weerbaarheid van burgers en ondernemers

Campagnes

Bewustwordingsbijeenkomsten

Theatervoorstellingen

#Echt-Nep Campagnes

E-learning:

echt-nep.nl - e learning

Whatsappfraude:

[Whatsapp fraude. Echt of nep? \(echt-nep.nl\)](https://echt-nep.nl)

Whatsnep

Maar... maak je geen zorgen! Dit keer was het gelukkig geen WhatsApp-oplichter die een betaalverzoek stuurde.

Een volgende keer kan zo'n betaalverzoek je veel geld kosten. Want fraudeurs maken gebruik van jouw goede vertrouwen en behulpzaamheid om via WhatsApp geld van je af te pakken. Daarbij doen ze zich vaak voor als een bekende die onverwacht geld nodig heeft.

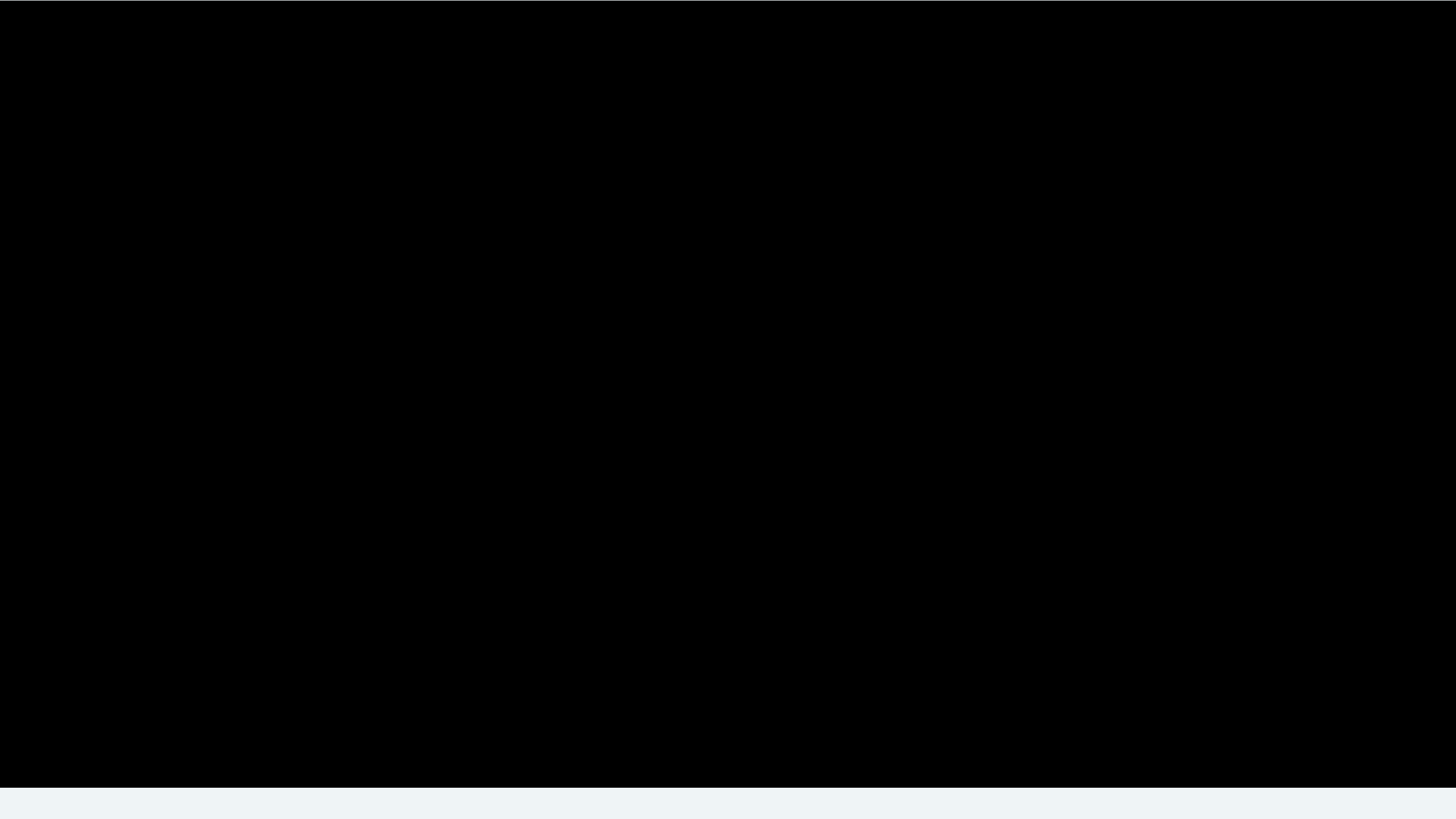
Wil jij jezelf beschermen tegen WhatsApp-dieven? Bekijk de tips of speel de quiz en vergroot je kennis!

Start de quiz

OEPS, JE BENT ERIN GETRAPPT!

Ondernemers

Senioren

Jongeren

Motie Hack van de dam

Cyberbeeld Rotterdam

Joab Q. de Lang (strategisch adviseur)

Commissie, november 2023

Gemeente
Rotterdam

Inhoud

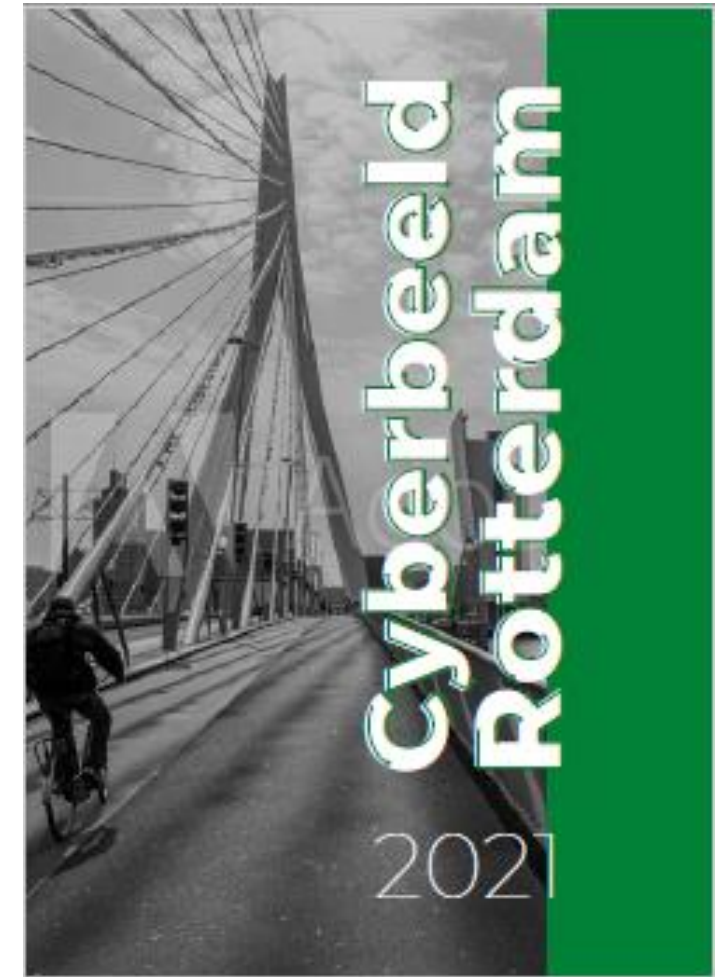
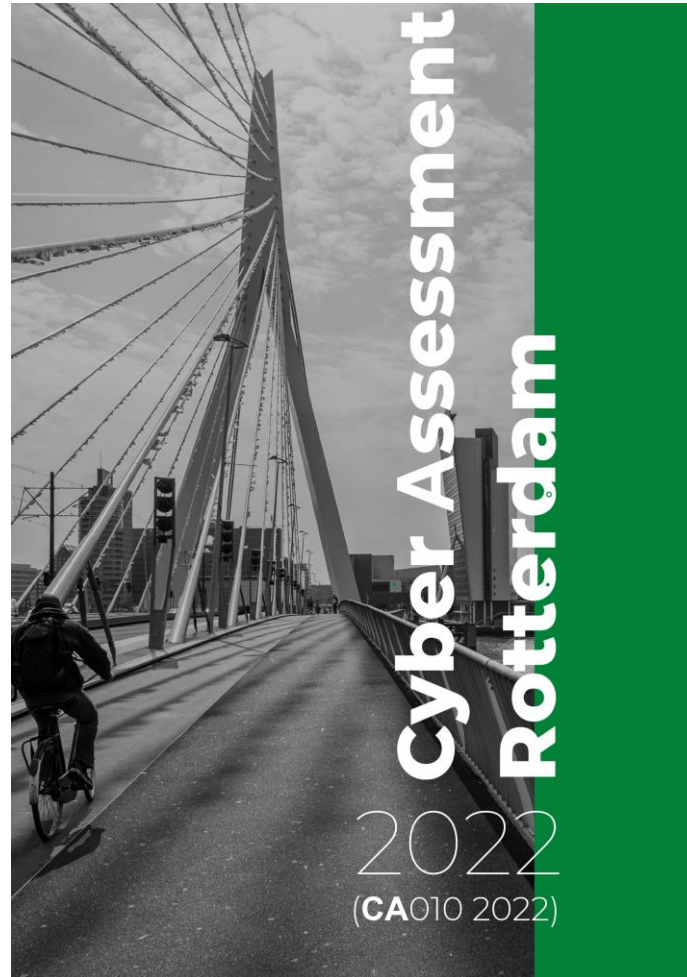
- Aanleiding en achtergrond
- Cyberbeeld
- Actielijnen
- Doorkijk

Aanleiding en achtergrond

- Coalitieakkoord
- Opdracht van burgemeester
- Rotterdam Voorbeeldstad in de digitale wereld
- Gezamenlijk trekkerschap Directie Veilig en CDO-office
- Ambtelijke werkgroep

We zorgen dat Rotterdammers en Rotterdamse bedrijven weerbaar zijn tegen digitale criminaliteit. Onze focus daarbij ligt daarbij op de haven, met het Havenbedrijf en Deltalinqs als onze partners. Om onze informatiepositie te verbeteren, ontwikkelen we een Rotterdams cyberbeeld. We zetten in op het bestrijden van nieuwe vormen van cybercriminaliteit en door voorlichting maken we Rotterdammers en ondernemers bewust van digitale risico's (Coalitieakkoord Rotterdam 2018-2022).

Cyberbeeld

1. **Zorg:** Voorzieningen en processen voor zorgverlening en gezondheid;
2. **Onderwijs:** Voorzieningen en processen voor de verzorging van onderwijs en educatie;
3. **Mobiliteit:** Voorzieningen en processen voor verkeer en vervoer;
4. **Economie:** Voorzieningen en processen voor economisch verkeer, de handel en industriële processen;
5. **Bestuur:** Voorzieningen en processen voor besluitvorming bij zowel overheid als private organisaties;
6. **Publieke dienstverlening:** Voorzieningen en processen voor de dienstverlening aan burgers en bedrijven;
7. **Crisisbeheersing & openbare orde en veiligheid:** Voorzieningen en processen voor crisispreventie, beheersing en nazorg;
8. **Wonen:** Voorzieningen en processen voor wonen en werken;
9. **Basisvoorzieningen:** Voorzieningen en processen geleverd door nutsbedrijven voor het primaire functioneren van de stad en al zijn inwoners, bedrijven en organisaties;
10. **Haven:** Voorzieningen en processen voor het primaire functioneren van de haven.

Betrokken partijen

Kies Kundig.

VERDONCK
KLOOSTER &
ASSOCIATES

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

ROBECO

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Erasmus University Rotterdam

Den Haag

actielijnen Cyberbeeld Rotterdam

1. Regie op een cyberweerbaar Rotterdam

- A** Zoek een aanjager voor een cyberweerbaar Rotterdam, die het proces ondersteunt en regisseert maar niet de verantwoordelijkheid overneemt.
- B** Borg cyberregie op bestuursniveau en zorg voor een 'aanjaagbudget', voor de korte en langere termijn.
- C** Stakeholders uit de regio tekenen tijdens een launching event een laagdrempelig participatieconvenant en maken een zichtbare start met een Cyberweerbaar Rotterdam.

2. Digivaardige en weerbare Rotterdamse samenleving

- A** Stimuleer prioriteit voor cybersecurity en cyberbewustzijn in het onderwijs.
- B** Profileer Rotterdam als cyberweerbare stad, waarbij de 'beste burgemeester ter wereld' op kop gaat.
- C** Zet in op digitale bewustwording en weerbaarheid van burgers en ondernemers door het organiseren van projecten en campagnes voor zowel slachtoffers als daders.
- D** Creëer of faciliteer een virtueel cyberloket voor burgers en ondernemers.

3. Kennisdeling tussen organisaties

- A** Verstrek dit Cyberbeeld en de ontwikkelmethodiek aan VNG voor hergebruik door andere gemeenten.
- B** Deel kennis in een veilige context via bijvoorbeeld een periodiek kennisplatform.
- C** Leer als relevante stakeholders in de regio gezamenlijk van incidenten (disruptive learning cycle).
- D** Maak de kennisdeling multi- en interdisciplinair. Leer zowel proactief als reactief van elkaar en betrek hierbij bestuurders, management én specialisten.

4. Cyber ketensamenwerking in Rotterdam

- A** Breng voor Rotterdam vitale processen en ketenafhankelijkheden in kaart met de stakeholders in de regio. Werk vanuit de stedelijke functies en kies prioriteit voor wat voor Rotterdam vitaal is.
- B** Neem als gemeente in samenwerkingen een stimulerende en faciliterende rol.
- C** Draag de samenwerking en het participatieconvenant - uit actielijn 1C - breed uit in Rotterdam.

5. Cybergevolgbestrijding en crisismanagement

- A** Zoek de verbinding met bestaande crisisstructuren en werk hierbij samen met partners zoals de veiligheidsregio en FERM.
- B** Oefen crisissituaties ook scenariogewijs op bestuurlijk niveau.
- C** Maak crisismanagement praktisch met handelingsperspectieven voor concrete dreigingen, bijvoorbeeld ransomware, spearphishing en insider threats.

Doorkijk

